

Een dossier delen met derden

Kan een inhoudelijk dossier worden gedeeld
in een samenwerkingsverband?

Nederlands
Centrum
Jeugdgezondheid

EEN DOSSIER DELEN MET DERDEN KAN EEN INHOUDELIJK DOSSIER WORDEN GEDEELD IN EEN SAMENWERKINGSVERBAND?

Het Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ) krijgt regelmatig de vraag of het mogelijk is gezamenlijk met samenwerkingspartners te werken in één digitaal dossier. Maar kan dat eigenlijk wel? En is het wenselijk? In dit artikel wordt een en ander op een rijtje gezet.

Een JGZ-organisatie werkt in het sociaal wijkteam intensief samen met een aantal partijen. Het gaat hier om de zorg voor gezinnen/kinderen die méér zorg nodig hebben dan regulier in de aparte organisaties wordt geboden. Concreet wordt samen gewerkt met onder andere Maatschappelijk werk en Jeugdzorg. De partijen constateren dat zij behoefte hebben aan een gezamenlijk dossier. Dat gezamenlijke dossier bevat informatie die van belang is voor de regievoering, inhoudelijke gegevens over de casussen en het verloop van de aanpak/behandeling.

Met de komst van de wijkteams is door de overheid voorgesorteerd op situaties zoals hierboven beschreven. Het kabinetsbeleid vraagt van gemeenten om regie te voeren op de ondersteuning in situaties dat dit noodzakelijk is. Naar aanleiding van dat beleid werd de *Startnotitie Gegevensuitwisseling en Privacybescherming; één gezin, één plan, één regisseur*^[1] opgesteld.

Daarin maken het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten een duidelijk onderscheid tussen het plan op basis waarvan de gemeente regie voert en inhoudelijke dossiers. Het plan op basis waarvan de gemeente regie voert, bevat in beginsel géén informatie over de achtergrond van de problematiek, inhoudelijke overwegingen vanuit de verschillende disciplines of hulpverleners of inhoudelijke behandelgegevens. Deze informatie dient in de eigen dossiers van de verschillende hulpverleners te blijven.

Dat betekent niet dat er geen inhoudelijke informatie mag worden gedeeld. Als dat zo zou zijn, kun je niet gezamenlijk in één casus werken. Over de voorwaarden waaronder dat wel/niet mag, is al veel geschreven. Daarvoor verwijzen we dan ook naar de desbetreffende brochures waarin dat wordt uitgelegd: de *Privacy Informatie Folder*^[2] die is opgesteld naar aanleiding van de stelselwijziging Jeugd en de *Wegwijzer beroepsgeheim in samenwerkingsverbanden*.^[3]

Terug naar het gedeelde dossier. Kun je nu wel of niet met samenwerkingspartners in één dossier werken? We vroegen het Huub de Jong, advocaat en adviseur op het gebied van onder andere IT- en internetrecht, security en privacy. Hij ziet diverse mogelijkheden, maar daar moet je wel wat voor doen.

1 **KING/VNG:** Startnotitie gegevensuitwisseling & privacybescherming 1-gezin, 1-plan, 1 regisseur, Deeladvies als onderdeel eindadvies Verkenning Informatievoorziening Sociaal domein, juli 2013 (https://www.vng.nl/files/vng/nieuws_attachments/2013/20130729-bijlage-9-4-startnotitie-privacybescherming.pdf)

2 **Ministerie van VWS:** Stelselwijziging Jeugd / Privacy Informatie Folder, september 2014 (<https://www.voordejeugd.nl/actueel/nieuwsberichten/1504-privacy-informatie-folder-beschikbaar-voor-gemeenteamtambtenaren>)

3 **KNMG:** Het beroepsgeheim in samenwerkingsverbanden, Een Wegwijzer voor zorgprofessionals, december 2014 (<http://knmg.artsennet.nl/Nieuws/Overzicht-nieuws/Nieuwsbericht/147782/Beroepsgeheim-in-samenwerkingsverbanden-wat-mag-eeen-arts-delen.htm>)

1. Wat moet altijd worden geregeld?

1. Het doel van het medegebruik wordt bepaald; vanuit dat doel moet de noodzaak voor het delen van gegevens zijn te rechtvaardigen (o.a. artikel 7 Wbp);
2. Het gemeenschappelijke gedeelte wordt nauwkeurig geïdentificeerd; alleen die informatie mag worden gedeeld die noodzakelijk is om de vereiste gezamenlijke taken uit te kunnen voeren (o.a. artikel 8 en 9 Wbp);
3. Het gemeenschappelijk gebruik wordt gemeld bij het College Bescherming Persoonsgegevens (o.a. artikel 27 Wbp);
4. De groep klanten die dit aangaat worden tijdig en zorgvuldig geïnformeerd (o.a. artikel 33 en 34 Wbp) bijvoorbeeld in een informatiebrochure en/of via een website;
5. Aan de individuele klanten die dit raakt, wordt toestemming gevraagd. Dit impliceert dat mensen voldoende geïnformeerd dienen te worden over hetgeen waarvoor ze toestemming geven. Daarnaast hebben ze ook het recht deze toestemming te weigeren of (nadien) in te trekken (o.a. artikel 8 en 23 Wbp). Het is goed om van tevoren na te denken over wat dit kan betekenen voor de zorg die wordt geboden vanuit het samenwerkingsverband;
6. Autorisaties worden goed ingeregeld. Dat betekent ook dat de autorisaties van mensen die uit dienst gaan of anderszins niet langer toegang mogen hebben, tijdig worden beëindigd (o.a. artikel 13 Wbp);
7. Loggingsgegevens worden vastgelegd en periodiek gecontroleerd (o.a. artikel 13 Wbp).

Twee varianten op het delen van een dossier

Een gedeelte van een applicatie/database wordt gedeeld. Een voorbeeld is de JGZ-organisatie die een stukje van haar digitale dossier toegankelijk wil maken voor partners in het samenwerkingsverband. Het kan ook zo zijn dat JGZ-organisaties worden uitgenodigd om mee te werken in een gedeelte van het digitaal dossier van een andere organisatie.

De gehele applicatie/database wordt gedeeld. Denk bijvoorbeeld aan het samenwerken in één applicatie door een JGZ-organisatie werkzaam voor kinderen van 0-4 jaar en een JGZ-organisatie die kinderen in de leeftijd van 4-18 jaar als doelgroep heeft. In het land zien we hier ook voorbeelden van. In de uitvoeringspraktijk kleven wel haken en ogen aan deze constructie. Bij de inregeling van de applicatie wordt immers rekening gehouden met de werkprocessen die worden ondersteund. Als die verschillen tussen de beide organisaties, kan de inrichting van de applicatie een complexe aangelegenheid worden. Dat geldt ook bij wijzigingen. Er zal altijd goed moeten worden overlegd over wijzigingen, om te voorkomen dat het gebruik van de applicatie in plaats van ondersteunend, als belemmerend wordt ervaren.

Zolang wordt voldaan aan de noodzakelijke voorwaarden, kunnen zowel publieke als private partijen een digitaal dossier met elkaar delen.

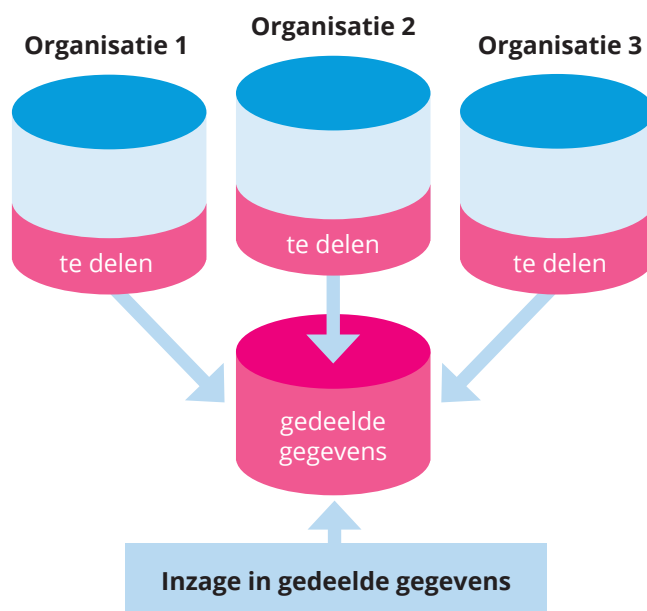
2. De zeggenschap over het gezamenlijke gedeelte

Om vervolgens te bepalen wie, wat, wanneer mag in het gezamenlijke gedeelte moet worden nagedacht over de verdeling van zeggenschap. Denk bijvoorbeeld aan wijzigingsverzoeken van klanten over gegevens in het gezamenlijke gedeelte: wie besluit deze wijzigingen wel of niet door te voeren? Is dat de persoon die de aantekeningen heeft gemaakt, of wordt daar in gezamenlijkheid over besloten? De volgende juridische constructies zijn mogelijk:

- Er kan worden gewerkt op basis van **autorisaties**. In dit geval is één partij verantwoordelijk voor het dossier in de zin van de wet. Deze partij beheert de applicatie en zorgt ervoor dat de juiste mensen rechten hebben in het gemeenschappelijke gedeelte. Afspraken zijn nodig over verzoeken tot correctie/verwijdering door klanten in het gemeenschappelijke deel. Vaak zal de verantwoordelijke partij ook het beheer over het gemeenschappelijke deel voor zijn rekening nemen. Deze partij is dan ook verantwoordelijk voor de afhandeling van verzoeken voor correctie/verwijdering door klanten die de registratie van de samenwerkingspartners betreffen. Daarbij lijkt het vanzelfsprekend dat die partij in voorkomende gevallen contact opneemt met de desbetreffende "auteur" (behandelaar), maar dit moet wel goed worden vastgelegd.
- Als wordt gewerkt op basis van **gezamenlijke verantwoordelijkheid**, dan dragen de partners gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het gemeenschappelijke deel. Dat betekent onder andere dat over de verzoeken voor correctie/verwijdering door klanten in het gemeenschappelijke deel gezamenlijk wordt besloten. Ook de wettelijke bewaarplicht is dan een gezamenlijke verantwoordelijkheid.
- Een derde mogelijkheid is te werken op basis van een **volmacht**^[4]. Ook hier ligt de verantwoordelijkheid bij de gezamenlijke partners. Maar om te voorkomen dat voor iedere handeling alle verantwoordelijken moeten instemmen, wordt gewerkt met een volmacht. Op basis van die volmacht kan

één van de partijen de feitelijke verwerking voor zijn rekening nemen en bijvoorbeeld zelfstandig besluiten over de correctie/verwijdering door klanten in het gemeenschappelijke deel. De voorwaarden over wat wel en wat niet op basis van deze volmacht is toegestaan, moeten helder zijn.

- Als er meer dan twee, hooguit drie, samenwerkingspartijen betrokken zijn, worden de hiervoor genoemde constructies al snel complex waardoor de risico's op het vlak van privacy en security toenemen. Derhalve worden de hiervoor genoemde constructies dan ook afgeraden. In dat geval zou kunnen worden overwogen een aparte stichting op te richten die de gezamenlijke gegevens beheert. In onderstaande figuur wordt dit gevisualiseerd.

De gezamenlijke gegevens kunnen worden opgeslagen in een gemeenschappelijke database, maar dat kan technisch ook anders worden ingericht, zoals bijvoorbeeld met behulp van services waarmee de verschillende databases worden ingezien.

Kortom, meerdere scenario's zijn denkbaar om gezamenlijk in één dossier te kunnen werken. Op bovenstaande scenario's zijn ook nog varianten te bedenken. Van belang is vooraf goed te doordenken welk scenario het beste aansluit bij de praktijk. Door hier met elkaar eenduidige afspraken over te maken, wordt voorkomen dat je in de uitvoeringspraktijk vastloopt bij het beheer van het (gemeenschappelijke gedeelte van het) dossier.

4 Een volmacht is een schriftelijke verklaring dat iemand een ander de bevoegdheid geeft om bepaalde (rechts) handelingen voor hem te verrichten.

3. Andere dan inhoudelijke gegevens delen

Het komt ook voor dat geen inhoudelijke registratie wordt verwacht, maar alleen het noteren van de afspraken die zijn gemaakt met betrokkenen (de klant plus het samenwerkingsverband). Dan is het niet zo ingewikkeld, omdat dan geen toestemming nodig is van degene wiens gegevens het betreft. Er worden immers geen medisch inhoudelijke gegevens genoteerd. Voor zover er nog steeds persoonsgegevens worden gedeeld, kan worden volstaan met het betoog dat er een gerechtvaardigd belang is voor het delen van deze niet-medische gegevens. Dit is -als het gaat om samenwerkingsafspraken- een geaccepteerd alternatief voor de toestemmingsvraag. Wel blijft het van belang betrokkenen hierover te informeren (o.a. artikel 33 en 34 Wbp), maar dat kan in meer algemene zin. Dat wil zeggen: vermelding van deze werkwijze in een informatiebrochure of op een website.

4. Dossierplicht

Tenslotte wordt opgemerkt dat iedere JGZ-professional, ongeacht de vorm van samenwerken, altijd een eigen dossierplicht heeft (artikel 454, eerste lid, WGBO). Dat kan bij samenwerking betekenen dat relevante gegevens twee keer worden vastgelegd: zowel in het digitaal dossier van de JGZ, als in het gemeenschappelijke dossier van het samenwerkingsverband.

Samengevat is de vraag of je gegevens in een digitaal dossier kunt delen niet eenvoudig te beantwoorden. Waar dat wel echt nodig is en voordeel oplevert, moet een flinke inspanning worden geleverd om dit te realiseren. De oprechte noodzaak rechtvaardigt echter deze inspanning. En dankzij deze inspanning wordt aantoonbaar dat de JGZ, ook in het delen van gegevens met anderen, zorgvuldig met de haar toevertrouwde informatie omgaat.

Colofon

Titel

Een dossier delen met derden

Kan een inhoudelijk dossier worden gedeeld in een samenwerkingsverband?

Auteur

Paula Zwijgers (NCJ)

Een uitgave van

Nederlands Centrum Jeugdgezondheid (NCJ)

www.ncj.nl

Publicatiecode NCJ135

Nederlands
Centrum
Jeugdgezondheid